

bromera

Joanjo Garcia

# Quan s'apague la llum



SETEMBRE 2016  
Aeroport de Manises-València

No ens mereixem tanta bellesa. Anna recordà la frase quan, en traspasar la porta de desembarcament, va fer una ullada ràpida i involuntària a la cafeteria de l'aeroport. Allà li l'havia dita el seu germà amb accent sever.

—No ens mereixem tanta bellesa.

D'això feia dos mesos accelerats i increïbles, els records dels quals tenia enredats al cervell sense temps per a examinar-los d'una forma pausada. Encara caminà tres passes més entre les abraçades de benvinguda dels altres passatgers amb els seus familiars. Va pensar que no hi havia cosa més trista que no t'espere ningú després d'un llarg viatge i premé fortament els llavis perquè aquella pena no li traïra l'ànim. Ara sabia que només podia comptar amb ella mateixa i que els dies que l'esperaven serien intensos i durs. Tan intensos i durs com ho havien sigut els dos mesos anteriors. De sobte, es fixà en un home que caminava just al davant de les portes de desembarcament alçant un cartell per damunt del cap, amb els braços ben estesos. Semblava un d'aquells xofers que busquen desesperadament un client que acaba d'arribar a la ciutat. La diferència era que el cartell tenia escrites les quatre paraules que

bullien en el cap d'Anna i que volia veure destacades en les capçaleres dels principals diaris del país. Va tornar a llegir-les. Quatre paraules. Només quatre paraules. I va sentir com se li afuixaven les cames i va caure desmaiada a terra.

I  
JULIOL 2016  
Aeroport de Manises-València

–Anna, no ens mereixem tanta bellesa –em diu Ricard mentre repassa el diari.

–Com? –li pregunte estranyada. Estava distreta administrant el sobret de sucre al café i no sé ben bé a què es refereix. Quan el mire, ell obvia la meua pregunta. Així que insistisc, modulant la veu amb una mena de cantarella.

–Què vols dir amb això? Com que no ens mereixem tanta bellesa?

Ricard desplega el diari i em mostra una notícia que informa dels grans incendis a Indonèsia. Em fa un resum a partir dels paràgrafs més importants: vora tres-centes hectàrees de selva es consumeixen en diversos focs en zones de gran biodiversitat de l'arxipèlag. Segons explica el text, la greu sequera que pateixen les illes del país ha contribuït a l'extensió del foc, però tots els indicis apunten que els incendis han sigut provocats.

–El món va al col·lapse –el sent remugar quan passa el full–. Hauríem de plorar per cada arbre que crema al planeta, sentir-lo com si fora nostre. I, en canvi, què fem?

Li pose la mà al canell i li regale un somriure per transmetre-li calma. Des que ha tornat a València, fa cinc mesos, Ricard no ha parat d'ensenyar-me reportatges, documents i cròniques al voltant de desastres ecològics i polítics mediambientals funestes.

—Home, potser exageres. Si haguérem de plorar per cada arbre que es crema a l'estiu no tindriem temps per cap altra cosa.

—Ja saps a què em referisc —mormola.

Informacions com les del diari de hui li donen l'oportunitat d'exhibir un pessimisme del qual no s'ha desempallegat en els últims anys i que jo li combat sense treva. Intuïsc, a més, que també deu estar nerviós pel vol que està a punt d'agafar. Així que, després d'un moment de dubtar sobre com puc confortar-lo i no trobar la manera, decidisc girar la conversa.

—Per cert, què et semblà Sandra? Veritat que és una dona extraordinària? Pense que li vas caure bé. Potser estava una miqueta nerviosa perquè li havia parlat molt de tu i dels teus mèrits científics. Encara trobe increïble que no coincidíreu a la universitat de Roma.

—Anna, no comences. No estic ara per a romanços. Sí, Sandra sembla una dona molt bonica, molt intel·ligent i em va caure bé, però ja et dic... I no, no coincidirem. La Sapienza és molt gran. A més, la gent s'hi està per la faena i no per fer vida social. Crec que mai m'havia sentit tan sol com durant aquella temporada. Si hagueres vingut a visitar-me ho sabries.

L'última frase conté un esguit de rancor que em desfà el somriure. Sí, té raó: no vaig anar a veure'l.

Abaixe la mirada, remene el café i, després, llepe la cullereta. Quan alce els ulls trobe la mirada blavosa de Ricard, com si estiguera penedit d'haver-me torpedinat l'alegria. Estossega per afinar la veu i fa la mateixa maniobra que jo he gastat fa uns segons: dirigir la conversa cap a terrenys més amables.

–I què, t'agrada el telèfon? Me l'havia regalat una empresa i jo no el gastava.

–M'encanta! –responc mentre m'esforce a recompondre l'ànim–. M'encanta!

Encara em sembla increïble que em furtaren l'altre. Quina ràbia! Juraria que no el vaig perdre de vista en cap moment.

–Has d'estar més atenta –comenta Ricard mentre diposita el diari damunt la taula com per alliberar-se de les males notícies que porta el titular.

–Quina sort que en tingueres un de sobra! A més, aquest fa unes fotos molt bones. Ens fem un *selfie*?

Sense donar-li temps a respondre em col·loque al seu costat, alce el telèfon, prepare el somriure i dispere una ràfega de fotos mentre faig carasses. Ricard, seriós a la dreta, intenta vanament contagiar-se de la meua alegria. Però les captures el mostren lluny de l'optimisme, una mica atordit i un punt absent. Aprofite per contraatacar.

–Per cert, li vaig dir a Sandra que li enviaries postals des de Reykjavík, saps que en col·lecciona?

–Vinga, Anna, no comences.

–Ricard, va, no vindrà d'unues postals!

–Anna, primer unes postals i després voldràs que la convide a passar uns dies...

Veig que marca la seua desgana amb un gest d'apatia abaixant les parpelles i badallant; sé que anit havia acceptat la invitació de conèixer Sandra a contracor. De fet, m'havia subratllat que ho feia, sobretot, perquè el deixara tranquil amb la cançoneta de tinc una amiga que segur que t'agrada, sembleu fets a mida. Amb frases semblants el martiritze des que conec Sandra. Em pense que no caurà al parany d'això de les postals i que la possibilitat d'aquest romanç només pot existir en les meues fantasies. Des que van morir Lucía i els pares, ja va per a cinc anys, ha viscut presoner del treball. Encara porta l'anell de matrimoni que no va poder estrenar i que sembla marcar el seu compromís amb la faena i la investigació; sense cap espai per a una infidelitat. Ara, amb això del nou treball a Islàndia diu que l'última cosa que necessita és pensar en una dona a l'altra punta de l'oceà. Li replique que Islàndia no està a l'altra punta sinó enmig, potser una mica lluny, d'acord, però també li dic que enamorar-se mai no és una mala opció.

—Saps, Anna? Sovint pense que t'equivocares en triar professió. No dic que això de les traduccions se't done malament. Però potser hauries d'haver obert un consultori matrimonial —i riu.

—Parle de debò, Ricard —torne a la càrrega—. Crec que li agradares a Sandra.

Discutim una estona més sobre l'assumpte amb un ull fix en el tauler que registra els vols. Ricard expressa els seus dubtes sobre les meues intuïcions. A més, em diu que qui soc jo per donar-li lliçons sobre la seua vida

amorosa. La pregunta té algun punt d'impertinència però, sobretot, molta raó: des de fa un parell d'anys no conec ningú que em motive.

–Però aquest no és el tema –el renyisc.

Ens salva d'acabar barallats la megafonia que anuncia l'embarcament.

–Estaràs bé? –pregunte tractant de recuperar la concòrdia abans que traspasse les portes.

–Sí, germaneta, estaré bé. Ets tu qui em preocupa. Per cert, t'he portat un regal.

–Un altre? –somric amb un gest de fals empenyament mentre brande el mòbil.

El veig rebuscar el regal en el compartiment exterior de la maleta i trau el regal embolicat en paper de diari.

–Obri'l quan me n'haja anat, d'acord?

–Ja saps que sempre et faig cas –li dic traient la llengua per remarcar la ironia.

Ens acomiadem amb dos besos fraternals i esponjosos. Li insistisc que procure tornar per Nadal perquè no m'agrada passar-lo sola. Ricard deixa caure les parpelles i expira profundament. Després, sense que entenga per què, m'abraça, m'abraça amb molta força.

–Cuida't molt, germaneta. Només et demane això. Cuida't.

La fase vol ser un suggeriment, però de la manera imperativa com la pronuncia sona a ordre. La retinc mentre el veig superar els accessos de seguretat i es perd entre la gent. Faig mitja volta i vaig cap a les escales del metro desembolcallant el regal. Com la forma del paquet anticipava, és un llibre; una edició francesa del



*Viatge al centre de la Terra* de Jules Verne, antiga. A la primera pàgina trobe una dedicatòria breu i directa: «T'estaré vigilant». Una mena de rúbrica a un costat pretén representar una cara somrient, però el traç de la boca resulta suficientment irregular perquè també es puga interpretar com un gest de tristesa.

El llibre m'evoca, d'una forma quasi automàtica i inevitable, tots els moments de la infantesa que hem compartit devorant les aventures dels personatges de Verne. Quan jo era menuda, cada nit abans de dormir, Ricard venia a la meua habitació, seia als peus del llit damunt la catifa que tenia dibuixat un globus terraquí i em llegia un capítol de *Viatge a la Lluna*, de *Cinc setmanes en globus*, de *L'illa misteriosa*... Rere aquelles atencions hi havia la secreta ambició de contagiar-me l'afició per la ciència. En canvi, el resultat pràctic de la seua jugada va ser que m'havia contaminat de literatura. I aquella infecció va ser irreversible.

—Un mateix camí pot tindre dues destinacions diferents —ens solia dir la mare—. La qüestió és no deixar mai de caminar la curiositat.

Hui aquesta fascinació per la curiositat em du a examinar els detalls de l'edició quan baixo per les escales del metro. Em fixe en la data de la impressió: el llibre porta la data d'abril del 1914. 1914! Deu costar una xicoteta fortuna. Amb aquest pensament em despenge la motxilla per guardar-lo a dins. Però tot just un home corpulent que baixa les escales amb pressa i poca habilitat em colpeja el muscle i fa que el llibre em caiga de les mans i redole per les escales fins als peus del següent

viatger. El xicot se n'adona, es gira, el recull, l'observa, em mira, em somriu.

–*Voici, mademoiselle* –diu en un francès dur.

Em quede una mica astorada. No sé si em paralitza més el seu accent que no sé identificar o que siga atractiu. Mentre allargue la mà per agafar el llibre me'l remire. Deu estar ben prop de la frontera dels trenta, no sé per quin dels dos costats, té els cabells curts i perfectament pentinats; com si en comptes d'aterrar d'un llarg vol acabara d'eixir de la perruqueria. Per sobre de la camisa blanca vesteix una americana maragda que li combina amb la mirada verda i fonda amb la qual m'apunta.

–*Merci, merci.*

–És un molt bon llibre –em diu sense abandonar el francès i amb un lleu moviment de cap que convida al diàleg.

La confiança que mostra en si mateix m'atabala. Què dir-li? Com continuar? En el temps que em faig aquestes preguntes el dispositiu de les escales mecàniques s'engoleix els graons als nostres peus tan ràpidament que només puc afegir una lleugera rialla. Ric, tímidament, com una idiota mentre ell enfila l'andana per buscar un lloc on seure. Definitivament se'm dona fatal això de conèixer gent. Maleïsc la meua timidesa mentre guardo, ara sí sense cap incident, el llibre a la motxilla.

Com que tots els bancs estan ocupats em repenjo de la paret i m'estic una estona mirant les fotos que m'he fet amb el meu germà instants abans que se

n'anara. En ampliar les imatges observe que una de les captures a la cafeteria mostra en segon plànol els rostres dels dos homes de la taula de darrere. Els individus no poden ser més diferents. El de la dreta refugia la cara rere un bigoti exageradament llarg i poblat, propi de principis del segle passat. El seu acompanyant, en canvi, destaca per portar un barret fedora i per la seua pal·lidesa i flaquesa extremes. Se'ls veu tan distints que semblen trets d'una pel·lícula on s'hagueren barrejat arguments i estils d'èpoques allunyades entre si. La conclusió em neguiteja; potser Ricard i jo a ulls de la gent també pareixem tan distanciats, tan desiguals, tan aliens. Per exemple, quan ell ha sentenciat que el planeta va al col·lapse jo he contemplat el dia que s'escolava pels finestrals i el món m'ha semblat un paradís indestructible. Fins i tot ací, a la parada de metro, pense que la Terra és un bon motiu per continuar endavant: ni que siga per aquell desconegut a qui observe encuriosida sense saber com acostar-me. El veig amb un ull fix en un plànol del metro i amb l'altre en el panell de les arribades. De sobte alça la cara, es gira i creuem la mirada. Bé, és una forma de dir-ho; en realitat m'inxampa observant-lo. Em ruboritze mentre ell s'incorpora i se m'acosta.

—Perdona, saps si el proper metro té parada a Beniclamet?

—Sí, sí que en té —em continc el riure. I puntualitze:— Però és Benimaclet, Be-ni-ma-clet.

Ell s'envermelleix i murmureja el nom un parell de vegades més com per millorar la pronunciació, però

molt fluixet per evitar el risc de caure una altra vegada en el ridícul.

—Bé, ara que ho pense, no, no va en direcció Benimacllet —em corregisc—. Però pots agafar-lo i fer transbordament.

El xicot arrufa les celles en un gest de contradicció que aprofite per explicar-li que també vaig a Benimacllet i que he de fer el mateix canvi de línia.

—Jo t'indicaré, no et preocupes.

Torna a somriure, encara que sense relaxar el front on se li marquen tres línies ondulades. Afegeix un *merci* tímid i es queda al costat amb la seua maleta grandíssima. No m'atrevisc a mirar-lo. Què dir-li? Com continuar? Ell se m'avança de nou.

—Fa molt de temps que vius a València?

—Tota la vida. Soc d'ací. —Ric en comprovar que el meu francès l'ha confós.— Soc d'ací —repetisc perquè esborre els dubtes que li continuen foradant el front en forma de tres línies paral·leles.

El xicot atrapa la resposta amb un evident desconcert. Durant uns segons sembla que avaluava si dic la veritat o me'n burle. Remarque això de tota la vida i venç la seua suspicàcia.

—Tens un accent perfecte! —celebra.

—Gràcies. Ma mare era francesa —li aclarisc sense pensar-m'ho.

Ha estat a punt de relaxar les marques al front però l'*era* que acabe de pronunciar li les torna a tensar. Un *era* sempre delata una mort. El veig atabalat, com si valorara pronunciar unes paraules de condol o, per

contra, si verbalitzar-les ens incomodaria més. Atordit, es limita a fer un lleu moviment amb el cap que pot significar qualsevol cosa, però que jo encaixe amb una imitació simpàtica del gest perquè vull omplir-lo de complicitat. L'arribada del metro ens estalvia el silenci tens que s'ha estés de sobte. Abordem el vagó i seiem l'un davant de l'altre. Vull preguntar-li de quina part de França és perquè el seu accent aspre m'ha semblat alguns dubtes, però el seu mòbil emet el to dels missatges i ell s'aplica a atendre'l. Mig per dissimular i mig per avorriment desenfunde el telèfon i em pose a revisar les xarxes socials. En el recorregut mire els comentaris de Twitter i estic temptada de publicar a Instagram la foto que m'he fet amb Ricard a l'aeroport. No obstant això, recorde les seues obsessions amb la privacitat i no la puge. Només em limite a mirar les dels contactes. Com que ja fa dies que la calor es deixa notar a la ciutat hi abunden les fotos de peus estesos sobre la platja amb la mar com a horitzó. Tampoc no falten amics que aprofiten el bon temps per lluir pit o abdominals. Quasi accidentalment el pensament de com deu tindre'ls el xicot que acabe de conèixer em fa pujar la vista. És un gest involuntari i efímer, però carregat de mala sort perquè ell també havia alçat els ulls i em torna a enxampar.

–Baixem ja? –pregunta amb un castellà deficient.

–No, no, encara falta –li dic sense renunciar al francès, mentre note que la vergonya m'incendia les galtes.

Quan torne a reprendre l'entreteniment de mirar fotos al mòbil rescate el comentari del meu germà sobre

l'agència matrimonial. En el cas que en fora la directora també seria la meua millor clienta; la millor i la més necessitada. La veritat és que des que ho vaig deixar amb Josep, ja va per a dos anys, a penes he tingut cap cita. No és que m'hagen faltat candidats, però a tots els veig un defecte. O diversos. Els defectes que ara torne a buscar al xicot que tinc davant d'una forma imprudent perquè, per tercera vegada, alça els ulls i em veu observant-lo.

—Ja arribem? —pregunta sense somriure.

—No, no encara —conteste sense amabilitat.

Fem el transbordament en l'estació de l'Albereda. El metro que esperem arriba a l'instant i no tenim temps per conversar. A més, els vagons hi van plens i entre la gentada tampoc no encerte a traure un tema més enllà del quina calor fa. Ell esbufega per validar el comentari. Fa el gest sense concedir-me un somriure. És com si de colp i volta, se li n'hagueren acabat. Mantenim la distància la resta del trajecte. En arribar, m'atreisc a trencar el silenci mentre caminem cap a l'eixida.

—És la primera vegada que vens a València?

—Sí, la prime...

La melodia del seu mòbil guillotina el diàleg. Em fa un gest alçant la mà com per indicar-me que espere mentre respon la telefonada. Camine al seu costat una estona i l'escolte parlar amb el seu castellà rudimentari. Per les frases que entenc deuen telefonar-li de la immobiliària. Com que va amb una mà al mòbil i amb l'altra arrossega la maleta avança lentament. Dubte si esperar-lo per reteixir la conversa o tirar

pel dret. Em decidisc per la segona opció i accelere el ritme.

En arribar al final de les escales mecàniques, no em puc contindre i em gire a contemplar-lo. En pocs segons he obert una distància considerable perquè ell ha hagut d'aturar-se a l'andana per apuntar alguna cosa a un paper. Des de la llunyania em permet examinar-lo fredament; fa pinta de turista despistat a qui la calor del migdia l'haguera pescat desprevingut i se li haguera enganxat al front. També traspua aquell punt de misteri que posseeixen tots els turistes o, almenys, els turistes atractius. L'americana maragda el fa destacar entre els altres passatgers vestits de mànega curta i pantalons per damunt el genoll que aborden els vagons del metro a punt de partir. Això em fa pensar en els trens que perdem a la vida per coincidències com ara telefonades inoportunes o timideses ridícules: com són totes les timideses que naixen de la covardia. Mentre raone això estire el braç i agite la mà per captar la seua atenció i obtindre almenys un comiat. Però ell està tan absort contemplant el seu mòbil que no se n'adona. Bé, potser, ara que compartim barri la casualitat conspire per fer-nos coincidir.

En eixir a l'avinguda repare que no li he demanat el nom, ni tampoc no m'he presentat. També em fixe que hi ha molts pocs vianants al carrer, com si la calor haguera dissuadit la gent de passejar el menys possible. A més, les persones amb qui em creue van amb la mirada a terra, com si les preocupacions els pesaren al cap. Merda, si la casualitat vol que ens trobem li espera una bona faenassa!

Arribe a casa en un no res. Trac un refresc del frigorífic perquè tinc la gola seca. Com que encara no he ordenat les caixes de la mudança he de seure a terra, sobre un coixí amb l'esquena contra la paret. Amb el portàtil als genolls repasse els correus electrònics que tinc de la faena. Cap dels treballs és urgent i un parell de badalls indeturables em convencen de fer una becaïna. Aahir a la nit, entre el sopar amb Sandra i els nervis perquè Ricard marxava he dormit massa poc. Abans d'estirar-me al llit faig una ràpida excursió al lavabo, em rente les dents i silenci el mòbil. No sucumbisc a la temptació de quedar-me completament a les fosques sense repassar la primera pàgina del llibre que m'ha regalat el meu germà. Llegisc en veu alta la dedicatòria: T'estaré vigilant. I pense en la seua tristesa quan ha pronunciat allò de: El món va al col·lapse.